

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ШКОЛЯРІВ ІЗ РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРА

Алі ХАМАДЕ, Іванна БОДНАР

*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
Львів, Україна*

Вступ. Фізичні вправи є недорогим безпечним і корисним засобом поліпшення здоров'я дітей з розладами аутичного спектра (РАС). Науковці [1, 2] спостерігають суттєве зниження показників фізичної підготовленості (ФП) у дітей з аутизмом. Одні науковці [3, 4] відзначають суттєві відставання від норми результатів дітей з РАС у тестових вправах на рівновагу. Інші заявляють, що діти з РАС найбільше відстають від однолітків з нормальним рівнем розвитку за рівнем статичної силової витривалості м'язів. Отже, аналіз наявних досліджень засвідчив, що остаточного висновку про ступінь інформативності таких тестових вправ не зроблено.

Мета – з'ясувати інформативні показники фізичної підготовленості школярів з РАС 11–13-річного віку.

Методи. Визначено рівень фізичної підготовленості дітей з РАС віком 11–13 років (n=18). Проведено факторний аналіз.

Результати. Виокремлені загальні фактори пояснювали 80,57% дисперсії (рис. 1).

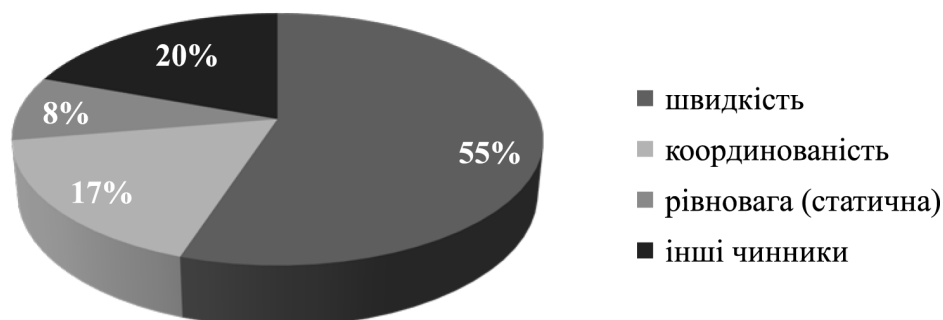

Рис. 1. Чинники, що визначають рівень фізичної підготовленості школярів із розладами аутичного спектра

Перший загальний фактор містив тестові вправи, що пов'язані з високою частотою рухів за одиницю часу – «Плескання у долоні впродовж 10 с» і необхідністю швидко виконувати необтяжені рухи: «Передача і ловіння волейбольного м'яча біля стіни, протягом 30 с»; «Присідання на двох ногах, упродовж 10 с»; «Біг 20 м» та «Стрибок у довжину з місця», – тому назвали його «швидкістю».

Перемінні другого компонента були пов'язані з координацією дрібної моторики кисті: «Написання літери “о” протягом 10 с», координованістю м'язів ніг під час швидкої ходьби по лінії 12 м, координованістю рухів під час завдання точних ударів м'ячем по «воротах» та узгодження м'язових зусиль під час штовхання медбола масою 1 кг від грудей, – тому назвали його «координованість».

До третього фактора належала лише одна вправа – «Фламінго» на лаві, результат якої визначали за здатністю утримувати стійке положення тіла на підвищеній опорі, – тому назвали загальний фактор «статичною стійкістю».

Зауважимо, що результат вправи «планка» не увійшов до жодного з чинників.

Обговорення і висновки. Отже, усебічно й компактно охарактеризувати рівень фізичної підготовленості дітей з РАС віком 10–12 років можна за результатами трьох вправ: на швидкість, координованість і рівновагу.

Ключові слова: чинниковий аналіз, школярі, розлади аутичного спектра, фізична підготовленість.

Список використаних джерел

1. Pan C. Y. Motor proficiency and physical fitness in adolescent males with and without autism spectrum disorders / Chien-Yu Pan // *Autism*. – 2014. – Vol. 18(2). – P. 156–165.

2. Borremans E. Physical fitness and physical activity in adolescents with Asperger syndrome: a comparative study / Erwin Borremans, Pauli Rintala, Jeffrey A Mccubbin // *Adapted physical activity quarterly: APAQ*. – 2010. – Vol. 27. – P. 308–320.

3. Downey R. Motor activity in children with autism: a review of current literature / Rebecca Downey, Mary Jane K Rapport // *Pediatric Physical Therapy*. – 2012. – Vol. 24(1). – P. 2–20.

4. Fuentes C. T. Children with autism show specific handwriting impairments / Christina T. Fuentes, Stewart H. Mostofsky, Amy J. Bastian // *Neurology*. – 2009. – Vol. 73. – P. 1532–1537.